

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 3 18 73 87
Telefax 070 - 3 18 79 51

Aan:

Uw brief

Uw kenmerk

Ons nummer

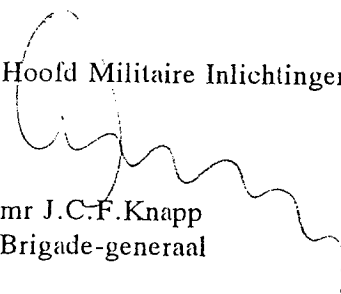
Datum

DIS/95/12.13.4/1867 7 augustus 1995

Onderwerp: Joegoslavië: recente ontwikkelingen
(nr 38/95)

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in het voormalige Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriccerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,

mr J.C.F. Knapp
Brigade-generaal

Bijlagen
één (1)

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070 - 318 8004

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

[REDACTED]

VERZENDLIJST behorende bij brief MID nr. DIS/95/12.13.4/1867 d.d. 7 augustus 1995

AAN:

Ministerie van Algemene Zaken
t.a.v. Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst
t.a.v. Dhr. [REDACTED]

Ministerie van Buitenlandse Zaken
t.a.v. plv DGPZ

NL-HPMV NAVO-Brussel

IMS/INT DIV, t.a.v. kol [REDACTED], d.t.v. HPMV

INTERN:

HMID
HACIV t.a.v. BCI
HAI
HMA
CIC
Archief

Bijlagen
één (1)

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070 - 318 8004

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

[REDACTED]

MINISTERIE VAN DEFENSIE

MILITAIRE INLICHTINGEDIENST/CO

Afdeling Inlichtingen

ONTWIKKELINGEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE FEDERATIE
38/95

(Afgesloten 050800B AUG 1995)

Conclusie/voorzicht

Na het mislukken van het overleg tussen vertegenwoordigers van KROATIE en de Kroatische Serviërs, donderdag in GENEVE, deed president Tudjman van KROATIE een oproep aan de Kroatische Serviërs om de militaire confrontatie te beëindigen en zich onder het gezag van ZAGREB te plaatsen. Het alternatief, aldus Tudjman, zou zijn een gewapende actie om "de bezette gebieden te reïntegreren". Deze gewapende actie begon vervolgens op vrijdagmorgen met beschietingen op o.a. KNIN. Het succes van de Kroatische acties zal in belangrijke mate afhangen van het moreel van de Kroatische Serviërs.

Ondanks een verwachte sterk afkeurende reactie heeft president Milosevic zoals verwacht niet militair gereageerd. Slechts een langduriger strijd zou eventueel dermate heftige nationalistische gevoelens kunnen oproepen in SERVIE dat hij zich genoodzaakt zou kunnen zien alsnog enigerlei actie te ondernemen.

De (militaire) reacties van de Kroatische Serviërs zijn vooralsnog beperkt tot het beschieten van enkele Kroatische steden, w.o. het afvuren van een raket op ZAGREB.

De Bosnische Serviërs hebben zich (nog) niet hersteld van de nederlaag in West-BOSNIE. Het dilemma waarvoor de Bosnische Serviërs zich geplaatst zien is dat elke versterking direct ten koste zal gaan van de verdediging van de confrontatielijnen elders, met een mogelijk moslimoffensief ter plaatse tot gevolg. De Kroatische Serviërs kunnen al met al geen substantiële hulp verwachten van de Bosnische Serviërs.

De vervanging van Mladic als commandant van de Bosnisch Servische strijdkrachten zou een poging kunnen zijn de strijd voor de Serviërs in zowel BOSNIE als de KRAJINA ten goede te keren. Een degradatie van Mladic lijkt minder voor de hand te liggen gezien zijn populariteit binnen de Bosnisch-Servische strijdkrachten.

Kroatische aanval

Na het mislukken van het overleg tussen vertegenwoordigers van KROATIE en de Kroatische

[REDACTED]

Serviërs, donderdag in GENEVE, deed president Tudjman van KROATIE een oproep aan de Kroatische Serviërs om de militaire confrontatie te beëindigen en zich onder het gezag van ZAGREB te plaatsen. Het alternatief, aldus Tudjman, zou zijn een gewapende actie om "de bezette gebieden te reïntegreren". Er volgde geen reactie en vrijdagmorgen begon het Kroatische leger met het beschieten van o.a. de 'hoofdstad' van de Kroatische Serviërs, KNIN. Later volgden beschietingen op de plaatsen GRACAC en UDBINA (met het belangrijkste vliegveld van de Kroatische Serviërs) in de Zuid-KRAJINA en o.a. PETRINJA, DVOR en GLINA in de Noord-KRAJINA. De doelen in de Noord-KRAJINA zijn van belang vanwege de raketopstellingen in en rond deze plaatsen. Zoals bekend beschikken de Kroatische Serviërs over FROG-7, SA-2, SA-6 (die beide ook in een grond-grond rol worden ingezet) alsmede de meervoudige raketwerpers M-77 OGANJ en M-87 ORKAN. De aanvallen van het Kroatische leger konden echter niet verhinderen dat vrijdagmiddag een raket op een buitenwijk van ZAGREB terecht kwam. Initieel leek er nauwelijks een reden om aan te nemen dat het om meer zou gaan dan een offensief met beperkte doelstellingen. Inmiddels zouden grondtroepen echter op vele plaatsen de confrontatielijn hebben overschreden. De doelstellingen van de Kroaten zouden de volgende kunnen zijn:

- het isoleren van de de KRAJINA's van Bosnisch Servisch gebied. Er zijn aanwijzingen dat men zal trachten door het dal van de UNA op te rukken naar de grens met de BIHAC-enclave en daar contact te maken met de moslims (5 (ABiH) Corps).
- controle over de oliepijpleiding van de Adriatische kust
- controle over ten minste een spoorverbinding met SPLIT (de secundaire lijn vanuit OGULIN); hiervoor moet echter in ieder geval de 'hoofdstad' van de Kroatische Serviërs, KNIN ingenomen worden.

Verder gaat van de actie een signaal uit naar de VN die de afspraken met de Kroaten over reïntegratie van de Kroatisch Servische gebieden en ontwapening van de Kroatische Serviërs niet zijn nagekomen. Verwacht wordt dat KROATIE, dat ondanks tegenargumenten (risico langdurig militair conflict/guerrilla, mogelijk verlies EU-hulp, grote personele en materiële verliezen) toch koos voor een militaire actie, langzaam de druk op de Kroatische Serviërs zal verhogen en steeds de reacties van de Kroatische Serviërs zal afwachten alvorens de militaire acties verder uit te breiden. Afgewacht dient te worden of het moreel van de Kroatische Serviërs door tegenslagen niet gebroken zal worden; gezien de militaire krachtsverhoudingen en de terreinomstandigheden zal het voor de Kroaten zeer moeilijk, zo niet onmogelijk zijn de Kroatische Serviërs volledig te verslaan. De wil tot het bieden van tegenstand wordt zo des te belangrijker.

Reactie Milosevic

Hoewel de Servische president, zoals te verwachten viel, de Kroatische aanval op de Kroatische Serviërs in scherpe bewoordingen veroordeelde, gaf hij direct aan niet te zullen ingrijpen. Naar het zich laat aanzien was Milosevic zelfs uren tevoren op de hoogte van de op handen zijnde aanval. Ondanks dat eveneens door de FRJ zou zijn aangegeven dat ook een Kroatische actie tegen de voormalige UNPA-oost onbeantwoord zal blijven, lijkt het - gezien de banden van het gebied met de FRJ -vooralsnog niet in de bedoeling van de Kroaten te liggen ook hier in actie te komen. De beschietingen door de Kroatische Serviërs van de steden OSIJEK en VINKOVCI zouden dan ook wel eens bedoeld kunnen zijn een dergelijke reactie te provoceren in de hoop de Kroaten een 'tweede front' op te dringen en toch een ingrijpen van de FRJ uit te lokken. Op dit moment komt Milosevic de Kroatische Serviërs dus niet te hulp en daarmee laat hij indirect ook zijn Bosnisch Servische 'broeders' vallen. Indien de militaire acties tegen de Kroatische Serviërs echter lang gaan duren, kan toch niet worden uitgesloten dat Milosevic onder druk van de nationalistische oppositie zich alsnog genoodzaakt zal zien een daad te stellen. Hiermede zou hij echter een (verder) verlichten of zelfs opheffen van de sancties in de waagschaal stellen.

[REDACTED]

Reacties internationale gemeenschap

Van de landen van de contactgroep hebben het VK, FRANKRIJK en de RUSSISCHE FEDERATIE de Kroatische aanval (scherp) veroordeeld. De VS en de BRD waren aanzienlijk milder in hun reactie. Consensus bestaat wel over de noodzaak om naar de onderhandelingstafel terug te keren.

Reactie Kroatische Serviërs

De reactie van de Kroatische Serviërs op de Kroatische aanvallen bleef voornamelijk beperkt tot het beschieten van enkele Kroatische steden even buiten de KRAJINA's. Opvallend is dat de eenheden van de Kroatische Serviërs in de BIHAC-enclave voornamelijk geen aanstalten maken de grens weer over te steken. Mogelijk heeft dit te maken met de inschatting dat de Kroaten zullen trachten de beide KRAJINA's te scheiden van elkaar door een wig te drijven tussen beide gebieden richting BIHAC-enclave, in welk geval de Kroatische Serviërs slechts de schietsrichting van oost in west behoeven te veranderen (dan evenwel met de moslims in de rug).

Reacties Bosnische Serviërs

Inmiddels is duidelijk dat de Bosnische Serviërs in West-BOSNIE zich (nog) niet hebben hersteld van de actie van Bosnische Kroaten en Kroaten in het gebied LIVANJSKO POLJE. Zelfs de beschieting van DRVAR, circa 25 kilometer ten noorden van de eerder door de Kroaten ingenomen plaats BOSANSKO GRAHOVO, kon slechts worden 'vergolven' door beschietingen op MOSTAR en DUBROVNIK. Op dit moment zijn er geen aanwijzingen die duiden op een substantiële versterking van de Bosnisch Servische strijdkrachten in het gebied. Naar schatting bevinden zich tegen de 5.000 man Bosnisch Servische troepen langs de confrontatielijn bij de BIHAC-enclave en nog eens 3.000 langs de confrontatielijn met de Kroatische en Bosnisch Kroatische troepen bij GLAMOC/GRAHOVO. Het dilemma waarvoor de Bosnische Serviërs zich geplaatst zien is dat elke versterking direct ten koste zal gaan van de verdediging van de confrontatielijnen elders, met een mogelijk moslimoffensief ter plaatse tot gevolg. De moslims hebben reeds de druk op DONJI VAKUF opgevoerd en de verwachting is dat deze plaats spoedig in hun handen zal vallen. De Kroatische Serviërs kunnen al met al geen substantiële hulp verwachten van de Bosnische Serviërs.

Vervanging Mladic

De vervanging van Mladic als commandant van de Bosnisch Servische strijdkrachten en zijn aanstelling tot eerste adviseur en 'militair coördinator' moet waarschijnlijk worden beschouwd als een poging de strijdkrachten van de Bosnische Serviërs en de Kroatische Serviërs gecoördineerd te laten optreden. Karadzic zal dan, als commandant, het optreden van de Bosnisch Servische strijdkrachten elders in BOSNIE-HERZEGOWINA bepalen. Het lijkt dan ook een poging de strijd voor de Serviërs ten goede te laten keren en geen degradatie van de bij zijn mannen populaire Mladic.